

UZASADNIENIE

Decyzją z 13.11.2019 r. Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, po rozpoznaniu wniosku z 17.09.2019 r., odmówiono J. L. prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, argumentując, że w wyniku badania lekarskiego z 8.11.2019 r. przeprowadzonego przez Komisję Lekarską Kasy orzeczono, że wnioskodawca nie jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym (decyzja w aktach KRUS k. 38).

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą, wnioskodawca złożył od niej odwołanie, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (odwołanie k. 3-4).

W odpowiedzi na odwołanie pozwany rolniczy organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie (odpowiedź na odwołanie k. 5)

Postanowieniem z 12.10.2020 r. Sąd Okręgowy ustanowił dla wnioskodawcy pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego (k. 132).

W piśmie procesowym z 29.03.2021 r. pełnomocnik z urzędu wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz odwołującego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego udzielonego z urzędu, według norm prawem przepisanych, jednocześnie oświadczając, że koszty te nie zostały zapłacone w całości, ani w części (k. 196).

Na ostatniej rozprawie z 27.05.2021 r. pełnomocnik z urzędu wnioskodawcy poparł odwołanie, wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego udzielonego z urzędu według norm prawem przepisanych, jednocześnie oświadczając, że koszty nie zostały zapłacone w całości, ani w części, a ponadto oświadczył, że wnioskodawca nie złożył jeszcze wniosku o prawo do renty za dalszy okres (e-prot. z 27.05.2021 r.: 00:01:12, 00:03:45).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wnioskodawca – J. L., urodzony (...), złożył do KRUS w dniu 17.09.2019 r. wniosek o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (niesporne).

Orzeczeniem Lekarza Rzecznawcy Kasy z 15.10.2019 r. ubezpieczonego uznano za okresowo całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym od 24 sierpnia 2019 r. do września 2019 r. i jednocześnie nie stwierdzono niezdolności ubezpieczonego do samodzielnej egzystencji. Lekarz Rzecznawca Kasy po przeprowadzeniu badania podmiotowo- przedmiotowego oraz po przeanalizowaniu dokumentacji medycznej i dodatkowych badań wnioskodawcy rozpoznał u wnioskodawcy łuszczycowe zapalenie stawów, łuszczycę o agresywnym przebiegu w trakcie leczenia biologicznego.

(orzeczenie i opinia Lekarz Rzecznawca Kasy w dokumentacji orzeczniczo – lekarskiej w aktach KRUS)

Do przedmiotowego orzeczenia zarzuty wniósł (...) Inspektor Orzecznictwa Lekarskiego (niesporne).

Orzeczeniem Komisji Lekarskiej Kasy z 8.11.2019 r. wnioskodawca nie został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym, a nadto nie stwierdzono niezdolności ubezpieczonego do samodzielnej egzystencji. Komisja Lekarska Kasy po przeprowadzeniu badania podmiotowo- przedmiotowego oraz po przeanalizowaniu dokumentacji medycznej i dodatkowych badań wnioskodawcy rozpoznała u ubezpieczonego łuszczycowe zapalenie stawów w trakcie leczenia biologicznego.

(orzeczenie i opinia Komisji Lekarskiej Kasy w dokumentacji orzeczniczo – lekarskiej w aktach KRUS)

W efekcie pozwany rolniczy organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z 13.11.2019 r., którą odmówił J. L. prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

(decyzja w aktach KRUS k. 38)

W sądowym badaniu dermatologicznym u wnioskodawcy rozpoznano łuszczycę pospolitą w remisji, łuszczycę stawową w trakcie leczenia biologicznego. W obecnym stanie nie stwierdzono u odwołującego zmian chorobowych na skórze o cechach łuszczycy pospolitej. Zgodnie z wiedzą dermatologiczną aktualny stan choroby skóry – łuszczycy pospolitej u wnioskodawcy nie narusza sprawności organizmu w stopniu powodującym jego całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym. Ocena łuszczycowego zapalenia stawów pozostaje natomiast w kompetencji specjalisty reumatologii.

(opinia biegłego dermatologa k. 123-127)

W sądowym badaniu reumatologicznym rozpoznano u ubezpieczonego łuszczycowe zapalenie stawów. Zgodnie z wiedzą z zakresu reumatologii wnioskodawca był całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym od 24 sierpnia 2019 r. do 23 września 2020 r. Z punktu widzenia reumatologii u wnioskodawcy stwierdzono ciężki, aktywny przebieg choroby z zajęciem stawów obwodowych. Z dostępnej dokumentacji medycznej z perspektywy reumatologii wynika, że odwołujący był hospitalizowany w oddziale reumatologii w czerwcu i sierpniu 2019 r. z powodu zaostrzenia w przebiegu choroby i braku poprawy po leczeniu. Rozpoczęto wtedy kwalifikację do leczenia biologicznego z powodu łuszczycowego zapalenia stawów o agresywnym i ciężkim przebiegu, jednocześnie odbywały się konsultacje reumatologiczne w trakcie leczenia szpitalnego. U wnioskodawcy stwierdzono 11 bolesnych stawów, 10 stawów obrzękniętych. Z powodu aktywnego procesu zapalnego u odwołującego zastosowano sekukinumab – lek biologiczny. Data włączenia tego leku pokrywa się z datą orzeczenia Lekarza Rzeczoznawcy Kasy o całkowitej niezdolności do pracy. Z punktu widzenia reumatologii z dokumentacji leczenia wnioskodawcy i karty wypisu z leczenia szpitalnego wynika, że zgodnie z orzeczeniem Lekarza Rzeczoznawcy Kasy wnioskodawca był całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym od 24 sierpnia 2019 r. do września 2020 r.

(opinia biegłego reumatologa k. 175-175 v.)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o załączone do sprawy akta KRUS ubezpieczonego, w tym dokumentację orzeczniczo-lekarską, a także w oparciu o wydane w sprawie opinie biegłych z zakresu dermatologii i reumatologii, a zatem biegłych, których specjalizacje lekarskie odpowiadają rodzajowi schorzeń występujących u odwołującego.

Wydane w sprawie opinie są logiczne, spójne i rzetelnie opisują stan zdrowia ubezpieczonego, stanowiąc tym samym wiarygodne źródło dowodowe. Biegli dokonali rozpoznania jednostek chorobowych występujących u wnioskodawcy i ocenili je w kontekście zdolności ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym. Opinie nie zawierają braków i wyjaśniają wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Nie były też kwestionowane przez żadną ze stron niniejszego postępowania. W szczególności nie uczynił tego rolniczy organ rentowy, który w piśmie procesowym z 25.03.2021 r. wprost oświadczył, że po zapoznaniu się z opinią specjalisty reumatologa nie kwestionuje jej (k. 190).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 21 ust. 1 ustawy z 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U.2020 r., poz. 174 ze zm.) renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres, o którym mowa w ust.2,
- 2) jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym,

3) całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2, lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W myśl ust. 2 art. 21 w/w ustawy, warunek podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres uważa się za spełniony, jeżeli okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego ubezpieczonego wynosi co najmniej:

- 1) rok - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku do 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 20 lat do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 22 lat do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 25 lat do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 30 lat.

Za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 5).

Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za trwałą, jeżeli ubezpieczony nie rokuje odzyskania zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 6).

Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za okresową, jeżeli ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 7).

Rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy przyznaje się jako rentę stałą, jeżeli całkowita niezdolność ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym jest trwałą i nie orzeczono celowości przekwalifikowania zawodowego. W pozostałych przypadkach renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jako renta okresowa przez okres wskazany w decyzji Prezesa Kasy (art. 22 ust. 1).

Sąd Okręgowy podziela w całości stanowisko wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 28.10.2010 r. (II UK 111/2010, Lex nr 688684), że ochrona z art. 21 ust. 5 ustawy rolniczej obejmuje tylko całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, a nie każdy mniejszy (niż całkowity) stopień tej niezdolności. Nie każdy więc gorszy stan zdrowia i sprawności psychofizycznej rolnika uzasadnia prawo do renty. Jeżeli ustawodawca w systemie rolniczym nie rozróżnił i nie daje ochrony rentowej w przypadku częściowej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, lecz tylko przy całkowitej, to oznacza to, że w ustaleniu takiego stopnia niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym chodzi o wyraźną granicę tej niezdolności - a więc o sytuację, gdy rolnik z powodu naruszenia sprawności organizmu nie może osobiście wykonywać pracy. Uzasadnia to tezę, że dopiero taki stopień (całkowitej) niezdolności do pracy wyznacza granicę w kwalifikacji rzeczywistej sprawności psychofizycznej ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym. Nie obejmuje zatem sytuacji, gdy rolnik nie utracił w pełni możliwości wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, czyli gdy wystąpiła utrata sprawności do pracy w stopniu mniejszym niż całkowita. Zatem gorszy stan zdrowotny może powodować ograniczenie zdolności do pracy, lecz nie osiągać całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Przeprowadzone w n/n sprawie postępowanie wykazało, że wnioskodawca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym w rozumieniu art. 21 ust. 5 w/w ustawy.

Wynika to w sposób jednoznaczny z wydanej w toku postępowania sądowego opinii biegłego z zakresu reumatologii, która okazała się kluczowa. Opinia ta – o czym mowa była już wcześniej – stanowi zdaniem Sądu pełnowartościowy materiał dowodowy i co istotne nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a w szczególności nie skierował wobec niej żadnej jakichkolwiek zarzutów rolniczy organ rentowy.

Sąd Okręgowy uznając opinię biegłego reumatologa za pełnowartościowy dowód w niniejszej sprawie zważył, że biegły reumatolog rozpoznał u badanego łuszczycowe zapalenie stawów. Rozpoznanie to jest zresztą zgodne z rozpoznaniem biegłego dermatologa, który jednocześnie w złożonej przez siebie opinii wskazał, że ocena łuszczycowego zapalenia stawów pozostaje w kompetencji specjalisty z zakresu reumatologii. Sąd zważył zatem, że biegły reumatolog szczegółowo wyjaśnił w swojej opinii, że z dokumentacji leczenia wnioskodawcy i karty wypisu z leczenia szpitalnego wynika, że łuszczycowe zapalenie stawów ma u ubezpieczonego agresywny i ciężki przebieg w związku z czym zastosowano u niego sekukinumab – lek biologiczny. Biegły reumatologa stwierdził też, że data włączenia tego leku pokrywa się z datą orzeczenia Lekarza Rzecznawcy Kasy o całkowitej niezdolności do pracy. W końcowych wnioskach opinii biegły reumatolog jednoznacznie stwierdził, że orzeczenie Lekarza Rzecznawcy Kasy było prawidłowe i że ubezpieczony z perspektywy reumatologii jest całkowicie okresowo niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym od 24 sierpnia 2019 r. do 23 września 2020 r..

Podkreślić należy, że przy ocenie biegłych lekarzy Sąd nie może zająć stanowiska odmiennego, niż wyrażone w tej opinii, na podstawie własnej oceny stanu faktycznego. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że sposób motywowania oraz stopień stanowczości wniosków wyrażonych w opinii biegłych jest jednym z podstawowych kryteriów oceny dokonywanej przez Sąd, niezależnie od kryteriów zgodności z zasadami wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego oraz podstaw teoretycznych opinii (tak postanowienie SN z 27 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001 nr 4 poz. 84).

Dodać należy, że oceniając przesłankę całkowitej niezdolności do pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym Sąd winien uwzględnić stan zdrowia odwołującego na chwilę wydania kwestionowanej przez niego decyzji a nie na dzień wyrokowania. Tak więc brak dokumentacji medycznej dotyczącej leczenia łuszczycowego zapalenia stawów i wyników badań sporządzonych już po wydaniu zaskarżonej decyzji, z natury rzeczy i tak nie mogły mieć żadnego wpływu na ocenę prawidłowości zaskarżonej decyzji i były zbędne z punktu widzenia zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia. Pełnomocnik wnioskodawcy oświadczył zresztą, że wnioskodawca nie wystąpił dotąd z wnioskiem o prawo do renty za dalszy okres (e-prot. z 27.05.2021 r.: 00:01:12). Okoliczności odnoszące się do aktualnego stanu zdrowia wnioskodawcy mogą natomiast ewentualnie zostać podniesione w nowym wniosku o rentę.

Mając na względzie wymienione wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Rozpoznawana sprawa została rozstrzygnięta na korzyść odwołującego korzystającego z pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. To oznacza, że zgodnie z art. 98 k.p.c. przeciwnik odwołującego powinien zostać obciążony kosztami nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego, który reprezentował z urzędu odwołującego. Sąd zważył, że w tej sytuacji koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika strony wygrywającej proces oblicza się według stawek przyznawanych pełnomocnikowi z wyboru, a nie według stawek przyznawanych pełnomocnikowi z urzędu. Wysokość minimalnych opłat za czynności w sprawach prowadzonych przez radcę prawnego ustanowionego z wyboru reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z 22 października 2015 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2018 roku, poz. 265). Zgodnie z § 9 ust. 2 tego rozporządzenia stawki minimalne w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego oraz w sprawach dotyczących podlegania ubezpieczeniom społecznym wynoszą 180 zł. Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć KRUS z aktami rentowymi przez pocztę.

13 VII 2021 roku.

A.P.